

UNIVERSITATEA
DIN BUCUREȘTI
— VIRTUTE ET SAPIENTIA

comisia de etică

Punctul de vedere al Comisiei de Etică a Universității din
București în cazul autosesizării privind suspiciunea de
plagiat în teza de doctorat a domnului Victor Ponta

20 iulie 2012

V. Ponta, Curtea Penală Internațională, 2003, Teză de doctorat

Pagina 26

Pe parcursul timpului, așa cum vom vedea, două mari probleme - în mod evident, conexe - vor condiționa evoluția și acceptarea justiției penale internaționale: pe de o parte, necesitatea de a defini cu exactitate crimele internaționale ce urmau a fi supuse jurisdicției Curții, iar pe de altă parte, o corectă delimitare a prerogativelor statelor în această materie, de prerogativele pe care urma să le dobândească jurisdicția penală internațională. Ambele probleme vor pricinui, desigur, vii dezbateri, exprimându-se puncte de vedere dintre cele mai contradictorii. Va fi necesar să se stabilească, deci, cu exactitate, în mod

V. Duculescu, Cuvânt înainte la D. Diaconu, Curtea Penală Internațională, Istorie și realitate, 1999, Editura All Beck

Pagina VIII

începuturi".

Pe parcursul timpurilor, două mari probleme - evident, conexe - au condiționat evoluția și acceptarea justiției penale internaționale: pe de o parte, necesitatea de a **defini cu exactitate** crimele internaționale ce urmau a fi supuse jurisdicției Curții, iar pe de altă parte, o **corectă delimitare a prerogativelor statelor** în această materie, de prerogativele pe care urma să le capete jurisdicția penală internațională. Ambele probleme au pricinuit, desigur, vii dezbateri, exprimându-se puncte de vedere dintre cele mai contradictorii. Era necesar să se stabilească, deci, cu exactitate, în mod preliminar, ce anume fapte urmau să fie judecate de către Curtea Penală Internațională. multă vreme această discuție

V. Ponta, Curtea Penală Internațională, 2003, Teză de doctorat

Pagina 27

preliminar, ce fapte vor fi judecate de către un eventual tribunal internațional, multă vreme această discuție fiind subordonată distincției între infracțiunile "politice" și infracțiunile de drept comun.

Pe de altă parte, așa cum am arătat deja, recunoașterea unei jurisdicții penale internaționale și implicit, acceptarea de către un stat, de a remite pe proprii cetățeni acelei instanțe penale internaționale, a fost întotdeauna privită cu suspiciune de către state, dintr-un dublu motiv: pe de o parte, deoarece, într-o viziune autarhică asupra prerogativelor suverane ale statelor, recunoașterea jurisdicției internaționale echivala cu un transfer de suveranitate; pe de altă parte, prin aceea, că statele considerau o jurisdicție internațională, ca fiind lipsită de obiectivitate în ceea ce privește faptele unor cetățeni din diverse state, pe care ar urma să-i judece, interesele generale de represiune prevalând asupra garanțiilor procesuale.

Toate aceste elemente, privite în ansamblul lor, vor acționa - în decursul timpului - cu o intensitate mai mică sau mai mare, determinând ca, zeci de ani de zile, problema Curții Penale Internaționale să constituie numai un obiect de studiu.

D. Diaconu, Curtea Penală Internațională, Istorie și realitate, 1999, Editura All Beck

Pagina VIII

contradictorii. Era necesar să se stabilească în mod preliminar, ce anume fapte urmau să fie judecate de către un eventual tribunal internațional, multă vreme această discuție fiind subordonată distincției între infracțiunile "politice" și infracțiunile de drept comun.

Pe de altă parte, așa cum am arătat deja, recunoașterea unei jurisdicții penale internaționale, acceptarea de către un stat de a remite pe proprii săi cetățeni unei instanțe penale internaționale a fost întotdeauna privită cu suspiciune de state dintr-un dublu motiv: pe de o parte, deoarece într-o viziune autarhică asupra prerogativelor suverane ale statelor, recunoașterea jurisdicției internaționale echivala cu un transfer de suveranitate; pe de altă parte, prin aceea că statele considerau o jurisdicție internațională ca fiind lipsită de obiectivitate în ceea ce privește faptele unor cetățeni din diverse state, pe care ar urma să-i judece, interesele generale de represiune prevalând asupra garanțiilor procesuale.

Toate aceste elemente, privite în ansamblul lor, au acționat - în decursul timpului - cu o intensitate mai mică sau mai mare, determinând ca zeci de ani de zile problema Curții Penale Internaționale să constituie numai un obiect de studiu.

În plan doctrinar, opiniile teoretice ale specialiștilor au premers

V. Ponta, Curtea Penală Internațională, 2003, Teză de doctorat

Pagina 47

Printre prevederile mai semnificative ale acestui Proiect de Cod, se afla precizarea, că este independentă de dreptul intern, calificarea unei acțiuni sau a unei omisiuni, drept crimă împotriva păcii și securității umanității. Faptul că o acțiune sau o omisiune era sau nu pedepsită de dreptul intern, nu avea efect asupra acestei calificări (articolul 2). Se preciza, de asemenea, că "orice individ care comite o crimă împotriva păcii și securității umanității este responsabil pentru fapta sa și pasibil de pedeapsă" (articolul 3 pct.1); se prevedea pedepsirea acordării de ajutor, asistență sau mijloace, în vederea comiterii unor astfel de crime, precum și participarea la o înțelegere în vederea săvârșirii lor și tentativa. (articolul 3 pct.2 și 3)

Se reafirma principiul de bază al dreptului internațional penal, care prevedea, că "urmărirea angajată asupra unui individ, pentru o crimă împotriva păcii și securității umanității, nu elimină răspunderea de drept internațional al unui stat, pentru un act sau o omisiune care îi este atribuită", (articolul 5).

De asemenea, se prevedea că Statul, pe al cărui teritoriu se afla autorul presupus al unei crime împotriva păcii și securității omenirii, era dator să-l judece, fără să-l extrădeze (articolul 6 pct.1).

În acest Proiect, era afirmată imprescriptibilitatea crimelor împotriva păcii și securității omenirii (articolul 6), precum și neretroactivitatea Codului (articolul 10). Erau reafirmate, de asemenea, regulile, potrivit cărora: ordinul guvernului sau al superiorului ierarhic nu exonerează de răspundere pe autorul unei crime prevăzute în Cod, dacă acesta a avut posibilitatea să nu se conformeze ordinului (articolul 11); superiorul răspunde, în anumite condiții, pentru crima comisă de subordonați (articolul 12); autorul unei crime internaționale, chiar dacă are o calitate oficială în statul său, nu este exonerat de răspundere penală (articolul 13).

**D. Diaconu, Curtea Penală Internațională,
Istorie și realitate, 1999, Editura All Beck
Pagina 30**

Printre prevederile mai semnificative ale acestui Proiect de Cod era precizarea că este independentă de dreptul intern calificarea unei acțiuni sau unei omisiuni drept crimă împotriva păcii și securității umanității. Faptul că o acțiune sau o omisiune era sau nu pedepsită de dreptul intern, nu avea efect asupra acestei calificări (articolul 2). Se preciza, de asemenea, că "Orice individ care comite o crimă împotriva păcii și securității umanității este responsabil pentru fapta sa și pasibil de pedeapsă" (articolul 3 pct.1). Se prevedea pedepsirea acordării de ajutor, asistență sau mijloace în vederea comiterii unor astfel de crime, precum și participarea la o înțelegere pentru săvârșirea lor, precum și tentativa. (articolul 3 pct.2 și 3)

Se reafirma principiul de bază al dreptului internațional penal că "urmărirea angajată asupra unui individ pentru o crimă împotriva păcii și securității umanității nu elimină răspunderea de drept internațional al unui stat, pentru un act sau o omisiune care îi este atribuibilă (articolul 5).

De asemenea, se prevedea că statul, pe al cărui teritoriu se afla autorul, presupus al unei crime împotriva păcii și securității omenirii, este dator să-l judece, fără să-l extrădeze (articolul 6 pct.1).

În acest Proiect era afirmată imprescriptibilitatea crimelor împotriva păcii și securității omenirii (articolul 6), precum și neretroactivitatea Codului (articolul 10). Erau reafirmate regulile că ordinul guvernului sau al superiorului ierarhic nu exonerează de răspundere pe autorul unei crime prevăzute în Cod, dacă acesta a avut posibilitatea să nu se conformeze ordinului (articolul 11), că superiorul răspunde, în anumite condiții, pentru crima comisă de subordonați (articolul 12) și că autorul unei crime internaționale,

V. Ponta, Curtea Penală Internațională, 2003, Teză de doctorat

Pagina 154

Statutul adoptat la Roma urmărește, în linii mari, articolul 38 din Statutul Curții Internaționale de Justiție. Acesta cere Curții Penale Internaționale să aplice, în primul rând, normele conținute de Statutul în sine, de Elementele Crimelor și de Regulile de Procedură și Dovezi ale Curții. Deci, Statutul urmează regula *lex specialis*, aceasta reprezentând legea specială în acest domeniu, în raport cu alte surse de lege.

În al doilea rând, Curții i se cere să aplice tratate, principiile și regulile ale dreptului internațional, inclusiv principiile dreptului privind conflictele armate cu caracter internațional, atunci când ele pot fi aplicate.

Acest lucru ne amintește de prevederile articolului 38 al Statutului Curții Internaționale de Justiție, în legătură cu tratatele și cutuma, ca surse ale dreptului internațional, ce trebuie aplicate de către Curte. Aria de acoperire a unor astfel de norme se limitează, în mod evident, la cele aplicabile crimelor aflate sub jurisdicția Curții Penale Internaționale.

În absența celor două categorii de norme, Curtea trebuie să aplice principii generale de drept, derivate din legile naționale ale diferitelor sisteme judiciare din lume, inclusiv legile naționale ale statelor, care, în mod normal, ar avea jurisdicție asupra crimei respective. Asemenea principii generale trebuie aplicate, numai atunci când acestea sunt conforme cu dispozițiile Statutului și cu normele și regulile dreptului internațional.

Deși acest text menționează principii generale cu referință la sistemele de drept naționale, trebuie menționat faptul, că aceste principii trebuie să provină de la Curtea Penală Internațională, iar pentru ca sistemul juridic național să fie luat în considerare, ar trebui să includă legile naționale a acelor state, care, în mod normal, ar avea jurisdicție asupra crimelor respective. Aceasta înseamnă că, atunci când

I. Diaconu, The International Criminal Court, A new Stage, 2002, Romanian Institute of International Studies Nicolae Titulescu

Pagina 71

The Rome Statute follows in general lines the article 38 of the Statute of the International Court of Justice. It requires the ICC to apply first of all the normes contained in the Statute itself, the Elements of Crimes and the Rules of Procedure and Evidence of the Court. The Statute is thus following the rule *lex specialis*, as it represents the special law in this field, in connection with other sources of law.

In the second place, the Court is requested to apply treaties and principles and rules of international law, including the established principles of the international law of armed conflict, when they are applicable and where they are appropriate.

This reminds us of the provisions of article 38 of the Statute of the International Court of Justice, concerning treaties and custom as sources of international law to be applied by that Court. The sphere of such norms is obviously limited to those applicable to crimes under the jurisdiction of the International Criminal Court.

In the absence of the two categories of norms the Court shall apply general principles of law derived by it from national laws of legal systems of the world, including, as appropriate, the national laws of States that would normally exercise jurisdiction over the crime. Such

Pagina 72

general principles shall be applied only when they are not inconsistent with this Statute, with international law and internationally recognized norms and standards.

Although this text is mentioning general principles, with reference to the national legal systems, one has to note that these principles have to be derived by the ICC itself and the national legal systems to be taken into account should include, as appropriate, the national laws of those States which would normally exercise jurisdiction over the crime. That means, when the ICC finds it necessary to resort to such principles, it will be an ad-hoc operation to deduce them, for every

V. Ponta, Curtea Penală Internațională, 2003, Teză de doctorat

Pagina 155

Curtea Penală Internațională găsește necesară recurgerea la astfel de principii, va avea loc o operațiune ad-hoc de reducere, pentru fiecare caz, prioritatea trebuind să fie acordată sistemelor de drept naționale ale acelor state care au jurisdicție asupra crimei.

Deci, în ceea ce privește conceptul de aplicare a legii în cadrul instituției jurisdicționale a Curții Penale Internaționale, acesta este diferit de conceptul pe care îl subliniază articolul 38 al Statutului Curții Internaționale de Justiție. În mod evident, acesta este o sursă auxiliară de lege pentru Curtea Penală Internațională, în comparație cu Statutul său, cu alte tratate și cu principiile și regulile internaționale.

Conform Statutului adoptat la Roma, Curtea Penală Internațională poate, de asemenea, să aplice principiile și regulile de drept, așa cum le-a interpretat în hotărârile sale anterioare. Cu alte cuvinte, Curtea va putea, face referire la propria sa jurisprudență, decisivă în anumite cazuri, deoarece Curtea va trebui să aplice anumite dispoziții ale Statutului într-un mod mai restrictiv decât anumite tratate internaționale (în cazul crimelor de război de exemplu). Acest fapt subliniază, de asemenea, o diferență esențială față de cadrul juridic reglementat de Statutul Curții Internaționale de Justiție, conform căruia, asemenea decizii sunt o sursă auxiliară de lege și sunt obligatorii numai pentru părțile din litigiu și numai pentru diferendul respectiv.

Ținând cont de natura juridică și competența Curții Penale Internaționale, respectiv, de a judeca diferite crime comise de indivizi – genocid, crime împotriva umanității și crime de război – Statutul de la Roma indică faptul, că aplicarea și interpretarea legilor, din toate sursele menționate, trebuie să fie în conformitate cu drepturile și libertățile fundamentale ale omului, general recunoscute pe plan internațional, fără deosebire de sex, vârstă, rasă, culoare, limbă, convingeri religioase, opinie politică sau de orice alt tip, origine etnică sau socială, naționalitate, stare materială sau alt statut.

Această prevedere cere un anumit standard, la care trebuie să se ridice, din perspectiva calitativă, toate legile aplicate de către Curte. Acest fapt pare să fie justificat, deoarece majoritatea crimelor, ce intră sub jurisdicția Curții, sunt violări severe ale drepturilor și libertăților fundamentale ale omului; ar fi dificil de acceptat

I. Diaconu, The International Criminal Court, A new Stage, 2002, Romanian Institute of International Studies Nicolae Titulescu

those States which would normally exercise jurisdiction over the crime. That means, when the ICC finds it necessary to resort to such principles, it will be an ad-hoc operation to deduce them, for every case, and priority should be given to national legal systems of those States having jurisdiction over the crime. Thus, it is different from the concept underlying the article 38 c) of the Statute of the International Court of Justice. Obviously, this is a subsidiary source of law for the ICC, as compared to the Statute, to other treaties and the principles and rules of international law.

According to the Statute of Rome, the ICC may also apply principles and rules of law as interpreted in its previous decisions. This marks also a difference with the Statute of the International Court of Justice, according to which such decisions are a subsidiary source of law, but are compulsory only for the parties in dispute and for the respective dispute.

Taking into account the nature and the competence of the ICC, to prosecute crimes committed by individuals – genocide, crimes against humanity and crimes of war – the Rome Statute indicates that the application and interpretation of law from all mentioned sources has to be consistent with internationally recognized human rights and without any distinction founded on grounds of gender, age, race, colour, language, religion or belief, political or other opinion, national, ethnic or social origin, wealth, birth or other status.

This provision postulates a standard against which all the law which will be applied by the Court has to be evaluated. This seems to be perfectly justified, as most of the crimes under the jurisdiction of the Court are serious violations of human rights and fundamental freedoms; it would be difficult to accept that the Court is applying laws in contradiction with human rights, or is discriminating on

V. Ponta, Curtea Penală Internațională, 2003, Teză de doctorat

Pagina 156

faptul, că această Curte să aplice norme aflate în contradicție cu drepturile omului sau să facă discriminări, în funcție de sex, rasă, culoare sau origine etnică, naștere sau orice alt statut. Multe dintre crime, așa cum sunt definite și în Statut, sunt strâns relaționate cu prevederile instrumentelor internaționale pentru drepturile omului (Acordul Internațional pentru Drepturile Civile și Politice, Convenția Internațională împotriva Torturii, a Tratatelor Inumane și a Pedepselor Degradante etc.). Aceasta este, de asemenea, consecința faptului, că genocidul și crimele împotriva umanității nu au legătură cu conflictele armate; ar fi inacceptabil pentru Curte, judecând crimele săvârșite pe timp de pace, să coboare sub standardele calitative stabilite de instrumentele internaționale pentru drepturile omului, general recunoscute pe plan mondial. Cât despre crimele de război, este clar faptul, că cele două Protocoale Adicionale ale Convențiilor de la Geneva, din anul 1949, în special Protocolul al – II - lea, au fost puternic influențate de standardele drepturilor și libertățile fundamentale ale omului, elaborate în cadrul Națiunilor Unite.

Un comentariu autoritar referitor la Protocoalele Adicionale statua:

„Protocolul II conține aproape toate drepturile ireductibile din Acordul privind Drepturile Civile și Politice. Aceste drepturi sunt bazate pe regulile valabilității universale, la care pot să răspundă toate Statele, chiar și în absența oricărei obligații stipulată prin tratat sau oricărui angajament. Poate fi acceptat faptul, că ele fac parte din normele de jus cogens”.

Așa cum s-a afirmat - „standardele de bază ale drepturilor omului trebuie respectate sub toate circumstanțele, cu privire la acestea; articolul 3 al Convențiilor de la Geneva constituie un standard minim ce trebuie respectat, în mod egal, sub orice circumstanță, de toți cei implicați în conflict”.

Este, deci, logic, ca legea aplicată de către Curte să fie în concordanță cu standardele drepturilor și libertățile fundamentale ale omului.

Conform articolului 10 din Statut, prevederile acestuia nu trebuie interpretate ca prejudiciind sau limitând, în nici un fel, regulile de drept internațional existente în alte scopuri, decât cele ale acestui Statut; mai mulți autori consideră că aceste prevederi primează asupra celor ale articolului 21, care se referă la legile aplicabile de către Curtea Penală Internațională. Aceasta poate reprezenta o înțelegere greșită

I. Diaconu, The International Criminal Court, A new Stage, 2002, Romanian Institute of International Studies Nicolae Titulescu

Pagina 72

the Court are serious violations of human rights. If the Court is applying freedoms; it would be difficult to accept that the Court is applying norms in contradiction with human rights, or is discriminating on grounds of gender, race, colour, or ethnic origin, birth or any other status. Many of the crimes, as defined in the Statute, are closely related

Pagina 73

to provisions of international instruments on human rights (the International Covenant on Civil and Political Rights, the International Convention against Torture, Inhuman and Degrading Treatment and Punishment and others). This is also the consequence of the fact that genocide and crimes against humanity are not related to armed conflicts; it would not be acceptable for the Court, prosecuting crimes committed in time of peace, to descend below the standards established by international instruments generally accepted on human rights.

As for the war crimes, it is clear that the two Protocols Additional to the 1949 Geneva Conventions, in particular Protocol II, were strongly influenced by basic human rights standards elaborated in the United Nations.

An authoritative Commentary on the Additional Protocols states:

“Protocol II contains virtually all the irreducible rights of the Covenant on Civil and Political Rights. These rights are based on rules of universal validity to which States can be held, even in the absence of any treaty obligation or any explicit commitment on their part. It may be accepted that they form part of jus cogens” ⁵.

As it was said, “Basic human rights standards have to be respected under all circumstances and, with regard to humanitarian law, common Article 3 of the Geneva Conventions constitutes a minimum standard which is to be respected equally under all circumstances by all who are involved in the conflict” ⁶.

It is thus only natural to interpret the law applied by the Court in accordance with human rights standards.

According to article 10 of the Statute, its provisions shall not be interpreted as limiting or prejudicing in any way existing or developing rules of international law for purposes other than this Statute; some scholars see this provisions as having primacy over those of article 21, concerning the law applicable by the ICC ⁷. This

V. Ponta, Curtea Penală Internațională, 2003, Teză de doctorat

Pagina 157

a semnificației textului; articolul 10 pare să aibă ca scop evitarea consecințelor interpretării contrare ale prevederilor Statutului cu privire la regulile existente ale dreptului internațional în altă formă, în alt context și pentru alt scop, în afară de cel al Statutului. Este o clauză a compatibilității, în timp ce legea aplicabilă de către Curte este specificată, în mod clar, în art. 21; nu este din eroare indicat, în mod special, faptul, că pe primul loc este Statutul, iar pe cel de-al doilea, tratatele aplicabile, principiile și regulile dreptului internațional. Dacă intenția Statelor membre ar fi fost diferită, cei care au elaborat proiectul, ar fi redactat, cu siguranță, ambele texte în mod diferit.

Aceasta înseamnă, că *lex fori* pentru Curte sunt prevederile Statutului; acesta este imperativ pentru Curte; acest fapt rezultă, de asemenea, din prevederile Statutului, conform căruia o persoană poate fi judecată de către Curte, numai în concordanță cu prezentul Statut.

Trebuie notat faptul, că Elementele Crimelor sunt menționate, împreună cu Statutul, în art.21, ca fiind surse de lege, pe care Curtea le va aplica cu prioritate, în vederea soluționării cauzelor, care îi sunt deferite. Acest lucru nu pare să fie în concordanță cu articolul 9 al Statutului, conform căruia, elementele crimelor trebuie să sprijine Curtea în interpretarea și aplicarea Statutului; ele trebuie să fie, așadar, în concordanță cu Statutul; aceste elemente sunt adoptate de către Adunarea Statelor Părți și nu ratificate, așa cum este Statutul. Prin urmare, deși menționate împreună cu Statutul, Elementele Crimelor trebuie considerate a fi o interpretare autentică a Statutului și nu trebuie niciodată luate în considerare, atunci când sunt inconsistente în raport cu acesta.

Curtea va funcționa conform Regulilor proprii de Procedură și Probe. Este important de menționat faptul, că Regulile de Procedură și de Probe au fost adoptate de către Adunarea Statelor Părți, în prima sesiune de lucru a acesteia, care s-a desfășurat în luna septembrie 2002. Trebuie reamintit totodată, că Tribunalul Penal Internațional pentru Fosta Iugoslavie și Tribunalul Penal Internațional pentru Rwanda și-au modificat, în mod periodic, Regulile de Procedură și Dovezi, pentru a le clarifica și pentru a putea răspunde dificultăților întâmpinate. Acest lucru, însă, a dat naștere unui sentiment de nesiguranță procesuală.

I. Diaconu, The International Criminal Court, A new Stage, 2002, Romanian Institute of International Studies Nicolae Titulescu

Pagina 73

Statute; some scholars see this provisions as having primacy over those of article 21, concerning the law applicable by the ICC ⁷. This may be a misunderstanding of the meaning of the texts; the article 10 seems to aim at avoiding adverse consequences of the interpretation of the provisions of the Statute on existing or developing rules of international law in other fora, in other contexts and for other purposes than those of the Statute. It is a clause of compatibility, while the law applicable by the Court is clearly specified by article 21; it is not by mistake indicating expressly, in the first place the Statute and in the

Pagina 74

This means that the *lex fori* for the Court are the provisions of the Statute; this is imperative and binds the Court; this results also from the provision of the Statute according to which a person may be convicted by the Court only in accordance with this Statute.

One notes also that the Elements of Crimes are mentioned in article 21 along with the Statute, as a source of law. This doesn't seem to be consistent with article 9 of the Statute, according to which the Elements of Crimes shall assist the Court in the interpretation and application of the Statute; they shall be consistent with the Statute; they are adopted by the Assembly of States parties, not ratified as is the Statute. Thus, although mentioned along with the Statute, the Elements of Crimes should be considered as an authentic interpretation of the Statute and never taken into account when inconsistent with it.

The Court will function also according to its own rules of evidence and procedure.

It is important that the rules of evidence and procedure were adopted by the Assembly of States parties during its first session, in september 2002. One should recall that ICTY and ICTR have been modifying their rules of evidence and procedure regularly, in order to clarify them and mainly to respond to the difficulties encountered. This created a feeling of procedural insecurity ⁸.

V. Ponta, Curtea Penală Internațională, 2003, Teză de doctorat

Pagina 158

În conformitate cu prevederile articolului 25 al Statutului, o persoană este responsabilă penal pentru o crimă ce intră sub jurisdicția Curții, dacă acea persoană:

- săvârșește o astfel de crimă individual, împreună cu o altă persoană sau prin intermediul altei persoane, indiferent dacă cealaltă persoană este răspunzătoare penal;

- ordonă, solicită sau determină săvârșirea unei astfel de crime, care are loc sau se presupune a avea loc;

- în scopul facilitării săvârșirii unei asemenea crime, ajută, tănuiește sau sprijină, în orice alt mod, săvârșirea sau tentativa de săvârșire a unei crime, inclusiv furnizarea mijloacelor necesare în vederea comiterii ei;

I. Diaconu, The International Criminal Court, A new Stage, 2002, Romanian Institute of International Studies Nicolae Titulescu

Pagina 74

According to article 25 of the Statute, a person is criminally responsible for a crime under the jurisdiction of the Court if that person:

- commits such a crime individually, jointly with other persons or through another person, regardless of whether those other persons are criminally responsible;
- orders, solicits or induces the commission of such a crime, irrespective whether it occurs in fact or is attempted;

Pagina 75

- aids, abets or otherwise assists in its commission or in attempting it, including providing the means for its commission, for the purpose of facilitating it;
- contributes intentionally in any other way to the commission or attempt of such a crime by a group of persons

V. Ponta, Curtea Penală Internațională, 2003, Teză de doctorat

Pagina 159

• contribuie, în mod intenționat, în orice alt mod, la comiterea sau tentativa de comitere a unei astfel de crime de către un grup de persoane care au un țel comun; această contribuție trebuie să aibă ca scop continuarea activităților criminale ale grupului sau să se realizeze prin cunoașterea intenției grupului, de a comite asemenea crime;

• incită, în mod direct și public, alte persoane la comiterea genocidului;

• încearcă să comită o astfel de crimă, printr-o acțiune al cărei început este considerabil, însă crima nu este săvârșită, din cauza unor circumstanțe independente de voința acelei persoane.

Alte elemente specifice materiale, se pot găsi în definiția crimelor, cum ar fi, crimele împotriva umanității, respectiv: un „atac sistematic și răspândit, direcționat împotriva oricărei populații civile” - ca un șir de comiteri multiple de acte, ca și indicarea, în mod special, a unor asemenea acte pentru majoritatea crimelor; pentru crimele de război - acte comise, ca parte integrantă a unui plan sau politici la scară largă. În cadrul elementelor materiale ale crimelor aflate sub jurisdicția Curții, trebuie luată în considerare și indicarea victimelor acestor crime.

În consecință, în cazul genocidului, crima este direcționată asupra unui grup național etnic, rasial sau religios; crimele împotriva umanității sunt definite ca un atac împotriva oricărei populații civile, unele împotriva grupurilor sau a colectivelor; pentru crimele de război, definiția se referă la persoanele sau bunurile protejate, conform Convențiilor de la Geneva din anul 1949, mai precis la prizonierii de război și orice alte persoane protejate, populații civile, personal, obiective civile, instalații, materiale, unități sau vehicule implicate în asistența umanitară sau misiuni de păstrare a păcii, mediul natural, orașe, sate, clădiri, locații și bunuri de cultură, locații religioase, de învățământ, unități medicale și altele.

În anumite cazuri, o crimă nu poate fi definită fără o parte integrală a elementului material; de exemplu, anumite acte, menționate ca fiind „genocide”, nefiind comise împotriva unui grup sau dacă grupul victimă nu este un grup etnic, național, rasial sau religios, ar putea fi vorba despre o crimă împotriva umanității sau o crimă de război sau un delict, care nu intră sub jurisdicția Curții - un asemenea act nu reprezintă o crimă de genocid.

I. Diaconu, The International Criminal Court, A new Stage, 2002, Romanian Institute of International Studies Nicolae Titulescu

Pagina 75

- for the purpose of committing ...
- contributes intentionally in any other way to the commission or attempted commission of such a crime by a group of persons having a common purpose, with the aim of furthering the criminal activity or criminal purposes of the group and knowing the intention of the group to commit the crime;
 - directly and publicly incites others to commit genocide;
 - attempts to commit such a crime by taking action that commences its execution, but the crime does not occur because of circumstances independent of that person's will.

Other material specific elements are to be found in the definition of crimes, such as the crimes against humanity, “widespread or systematic attack directed against any civilian population” as a course of conduct involving the multiple commission of acts, as well as indicating specifically such acts, for most of the crimes; for war crimes, acts committed as part of a plan or policy or as part of a large-scale commission, and indicating specifically such acts, for most of the crimes. Within the material element of the crimes under the jurisdiction of the Court, one should also consider the indication of the victims of such crimes.

Accordingly, in case of genocide the crime is directed against a national, ethnical, racial or religious group; crimes against humanity are defined as an attack against any civilian population, some against groups or collectivities; for crimes of war, the definition refers to persons or property protected under the Geneva Conventions of 1949, and more precisely to prisoners of war and any other protected persons, civilian population, civilian objects, personnel, installations, material, units or vehicles involved in a humanitarian assistance or peacekeeping mission, natural environment, towns, villages, buildings, cultural goods, medical facilities and others.

It is in some cases an integral part of the material element, without which a crime cannot be defined as such; for instance, if some acts mentioned under “genocide” are not committed against a group, or if the group victim is not ethnic, national, racial or religious, we may have to deal with a crime against humanity or a crime of war, or an

75

Pagina 76

offence which does not fall under the jurisdiction of the Court, but such a conduct does not represent an act of genocide.

The material element is also mentioned in connection with the ... intent and knowledge, with the meaning that they are

V. Ponta, Curtea Penală Internațională, 2003, Teză de doctorat

Pagina 160

Elementul material este menționat, de asemenea, în legătură cu elementul psihologic, respectiv, intenție și cunoaștere, ceea ce semnifică faptul, că împreună, acestea reprezintă baza răspunderii penale. Totodată, în definiția intenționalității și a cunoașterii sunt sugerate conceptele de „*acțiune*” și „*consecință*”; este adăugată și „*circumstanța*”, în același articol (art. 30), care reglementează elementul psihic (intențional), pe care îl vom analiza în continuare.

Acțiunea ar trebui, în mod normal, să reprezinte un act sau o omisiune; consecința reprezintă rezultatul unui act sau a unei omisiuni; anumiți autori consideră, însă, că acțiunea ar include cauza și rezultatul. Circumstanțele pot include chestiuni de fapt și uneori, de drept. Acțiunea poate fi relaționată, de asemenea, cu eroarea de fapt și eroarea de drept.

6. Elementul psihic (*mens rea*)

Elementul central al răspunderii penale îl reprezintă intenția persoanei implicate în acțiunea descrisă, ca fiind crimă.

O persoană este răspunzătoare din punct de vedere penal și pasibilă de pedeapsă pentru o crimă aflată sub jurisdicția Curții, numai dacă elementul material, adică actele sau omisiunile respective sunt săvârșite cu intenție și cu bună știință.

I. Diaconu, The International Criminal Court, A new Stage, 2002, Romanian Institute of International Studies Nicolae Titulescu

Pagina 76

such a conduct does not represent an act or omission.

The material element is also mentioned in connection with the mental element, intent and knowledge, with the meaning that they are combined to form the basis for criminal responsibility. They are also implied in the concepts “*conduct*” and “*consequence*”, in the definition of the intent and of the knowledge, adding “*circumstance*” in the same article 30 of the Statute.

Conduct should normally mean an act or omission; consequence means the result of an act or omission; some would consider that conduct includes causation and results. Circumstances could include a lot of questions of fact, sometimes of law; it may be related also to the mistake of fact or mistake of law.

The intentional element (*mens rea*)

The central element of the criminal responsibility is the intention of the person involved in the conduct described as a crime.

A person shall be criminally responsible for a crime under the jurisdiction of the Court only if the material element, that is the respective acts or omissions, is committed with intent and knowledge.

Accordingly, the Rome Statute develops grounds for excluding

V. Ponta, Curtea Penală Internațională, 2003, Teză de doctorat

Pagina 249

Prin « apartheid » se înțeleg actele inumane, analoge celor enumerate mai sus, comise în cadrul unui regim instituționalizat de opresiune sistematică și de dominație a unui grup rasial asupra altuia sau asupra tuturor celorlalte grupuri rasiale, în intenția de a menține acest regim.

Statutul de la Roma, ca și alte instrumente internaționale, includ o ultimă categorie de acte inumane cu un caracter similar, cauzatoare de suferințe puternice și care aduc atingere gravă integrității fizice sau mentale, recunoscând faptul, că este imposibil să se realizeze o listă completă de crime împotriva umanității. Această prevedere lasă loc unui final deschis categoriei unor astfel de crime, dar menține o barieră înaltă prin necesitatea actelor cauzatoare de suferințe majore, care lezează, în mod grav, integritatea corporală sau mentală.

Statutul de la Roma este primul document internațional negociat de către o conferință multilaterală, care codifică crimele împotriva umanității. Se consideră că Statutul de la Roma „promovează o definiție modernă și clară a crimelor împotriva umanității, care ar trebui să fie baza procesului penal internațional, în viitor.”

Crimele de război constituie o categorie importantă de fapte penale, prin care se încalcă, în mod grav, regulile stabilite prin tratatele internaționale sau cu caracter cutumiar, referitoare la modul de desfășurare a conflictului armat și la protecția anumitor categorii de persoane și bunuri în cadrul acestuia.

Principiile și normele de drept internațional referitoare la conducerea ostilităților, la mijloacele și metodele de luptă la care se recurge în cadrul conflictului armat, inclusiv la limitele în care acestea pot fi folosite, ca și cele privind protecția, în condițiile speciale ale acțiunilor de luptă, a anumitor categorii de persoane și bunuri, se aplică, în mod egal și nediferențiat, tuturor părților implicate în conflict, menirea acestor reguli fiind de a limita efectele distructive ale

I. Diaconu, The International Criminal Court, A new Stage, 2002, Romanian Institute of International Studies Nicolae Titulescu

Pagina 104

As for the “*crime of apartheid*”, it means acts enumerated as crimes against humanity, but committed in the context of an institutionalized regime of systematic oppression and domination by one racial group over any other racial group or groups and committed with the intention of maintaining that regime. It is thus taking up elements of the Apartheid Convention of 1973 “*Enforced a crime against humanity in previous international documents.*

The Rome Statute, as well as other international instruments, include a **last category of inhuman acts of a similar character**, recognizing that it is impossible to set up an exhaustive list of crimes against humanity which would cause great suffering, or serious injury to body or to mental or physical health. It is meant to add other acts which are of a similar gravity.

This provision leaves open-ended the category of such crimes, but contains a high threshold, by the requirement of acts intentionally causing great suffering, or serious injury to body or to mental or physical health.

Pagina 105

act, the mental element of intent, at least knowledge, must exist.

It is the first international document negotiated by a multilateral conference which is codifying the crimes against humanity. Moreover, the definition given in article 7 of the Statute is much broader than that

It is considered that the Rome Statute “sets forth a modernized and clarified definition of crimes against humanity that should provide a sound basis for international criminal prosecution in the future”²⁵.

V. Crețu, Drept Internațional Penal, 1996, Editura Tempus
Pagina 161

Crimele de război constituie o categorie importantă de fapte penale, prin care se încalcă, în mod grav, regulile stabilite prin tratatele internaționale sau cu caracter cutumiar, referitoare la modul de desfășurare a conflictului armat și la protecția anumitor categorii de persoane și bunuri în cadrul acestuia.

Principiile și normele de drept internațional referitoare la conducerea ostilităților, la mijloacele și metodele de luptă la care se recurge în cadrul conflictului armat, inclusiv la limitele în care acestea pot fi folosite, ca și cele privind protecția, în condițiile speciale ale acțiunilor de luptă, a anumitor categorii de persoane și bunuri, se aplică, în mod egal și nediferențiat, tuturor părților implicate în conflict, menirea acestor reguli fiind de a limita efectele distructive ale

V. Ponta, Curtea Penală Internațională, 2003, Teză de doctorat

Pagina 250

confruntărilor militare și de a împiedica producerea de distrugerii inutile, de a umaniza, pe cât posibil, prin limitarea ostilităților și atenuarea rigorilor acestora, în măsura în care necesitățile militare o permit, recurgerea la forța armelor și de a-i determina pe combatanți de a se abține de la excese, dincolo de orice rațiune și justificare.

De aceea, convențiile internaționale în materie cuprind, îndeosebi, obligații și interdicții pentru participanții la conflictul armat, a căror încălcare atrage răspunderea internațională a statelor implicate în conflict, dar și răspunderea personală, cu caracter penal de drept intern sau internațional, a fiecărui combatant.

Înainte de a stabili condițiile și limitele, în care se angajează răspunderea penală internațională pentru încălcarea principiilor și normelor dreptului conflictelor armate, este necesară prezentarea respectivelor principii și norme. Studiul crimelor de război impune analiza principalelor reguli de fond ale dreptului conflictelor armate.

Stabilirea, că o anumită faptă concretă constituie o crimă de război, fie că aceasta este prevăzută în cadrul aceleiași convenții, fie printr-un instrument juridic separat, trebuie să se realizeze, întotdeauna, prin raportarea la regulile convenționale care sunt încălcate, configurația juridică a crimei respective, conținutul și aspectele ei particulare, conturându-se numai după analizarea fiecăreia dintre convențiile în care sunt prevăzute normele a căror înfrângere se sancționează penal.

Dreptul conflictelor armate, bazat, timp de secole, în principal, pe cutume internaționale, este astăzi, într-o importantă măsură, cuprins în instrumente juridice convenționale, care au fixat cutumele consacrate și au dezvoltat, în mod succesiv, reglementările anterioare.

Principiile fundamentale, precum și principalele reguli ale dreptului pozitiv în materie, sunt cuprinse în Convenția a IV-a de la Haga, din anul 1907, referitoare la legile și obiceiurile războiului terestru și în Regulamentul anexă al acesteia, precum și în cele patru Convenții de la Geneva, din anul 1949, privind protecția victimelor războiului, care se referă la îmbunătățirea soartei răniților și bolnavilor din cadrul forțelor armate aflate în campanie (I), la îmbunătățirea soartei răniților, bolnavilor și naufragiaților din cadrul forțelor armate maritime (II), la tratamentul

V. Crețu, Drept Internațional Penal, 1996, Editura Tempus

Pagina 161

acestor reguli fiind de a limita efectele distructive ale confruntărilor militare și de a împiedica producerea de distrugerii inutile, de a umaniza, pe cât posibil, prin limitarea ostilităților și atenuarea rigorilor acestora, în măsura în care necesitățile militare o permit, recurgerea la forța armelor și de a determina pe combatanți de a se abține de la excese, dincolo de orice rațiune și justificare.

Convențiile internaționale în materie cuprind de aceea îndeosebi obligații și interdicții pentru participanții la conflictul armat, a căror încălcare atrage răspunderea internațională a statelor implicate în conflict, dar și răspunderea personală, cu caracter penal de drept intern sau internațional, a fiecărui combatant.

Înainte de a stabili condițiile și limitele în care se angajează răspunderea penală internațională pentru încălcarea principiilor și normelor dreptului conflictelor armate este necesară prezentarea respectivelor principii și norme. Studiul crimelor de război impune analiza principalelor reguli de fond ale dreptului conflictelor armate¹.

Stabilirea că o anumită faptă concretă constituie o crimă de război, fie că aceasta este prevăzută în cadrul aceleiași convenții, fie printr-un instrument juridic separat, trebuie să se facă întotdeauna prin raportarea la regulile convenționale care sunt încălcate, configurația juridică a crimei respective, conținutul și aspectele ei particulare, conturându-se numai după analiza fiecăreia dintre convențiile în care sunt prevăzute normele a căror înfrângere se sancționează penal.

Pagina 162

Dreptul conflictelor armate, bazat timp de secole în principal pe cutume internaționale, este astăzi într-o importantă măsură cuprins în instrumente juridice convenționale, care au fixat cutumele consacrate și au dezvoltat succesiv reglementările anterioare.

Principiile fundamentale, precum și principalele reguli ale dreptului pozitiv în materie, sunt cuprinse în Convenția a IV-a de la Haga din 1907 referitoare la legile și obiceiurile războiului terestru și regulamentul anexă al acesteia, precum și în cele patru Convenții de la Geneva din 1949 privind protecția victimelor războiului, care se referă la îmbunătățirea soartei răniților și bolnavilor din forțele armate în campanie (I), la îmbunătățirea soartei răniților, bolnavilor și

V. Ponta, Curtea Penală Internațională, 2003, Teză de doctorat

Pagina 251

prizonierilor de război (III) și la protecția persoanelor civile în timp de război (IV), ale căror prevederi au fost reafirmate și dezvoltate, în anul 1977, prin două Protocoale Adicionale, care privesc protecția victimelor conflictelor armate internaționale (I), respectiv neinternaționale (II).

Alte instrumente juridice internaționale cu caracter convențional reglementează aspecte particulare ale dreptului conflictelor armate, în special, în domeniul interzicerii sau limitării folosirii anumitor categorii de arme sau metode de luptă.

În măsura în care pe cale convențională nu au fost fixate în totalitate cutumele existente în acest domeniu sau se constată existența unor lacune, datorate vastității și complexității domeniului de reglementare, mobilității deosebite a dezvoltărilor privind mijloacele și metodele de luptă, ca și exigențele mereu crescânde ale comunității internaționale față de protecția datorată ființei umane atât în timp de pace, cât și în timpul conflictelor armate, principiile și normele dreptului internațional umanitar se completează cu principiul cuprins în Clauza Martens, care figurează în majoritatea reglementărilor convenționale și potrivit căreia, în cazurile neprevăzute de convenții, persoanele civile și combatanții rămân sub protecția și sub imperiul principiilor dreptului internațional, așa cum acestea rezultă din normele cutumare, din principiile umanitare și din exigențele conștiinței publice.

Principiul fundamental al dreptului conflictelor armate este acela, potrivit căruia, părțile aflate în conflict nu trebuie să cauzeze adversarului daune disproporționate față de scopul războiului, care este acela de a distruge sau de a slăbi potențialul militar al inamicului și nu inamicul însuși.

De aici rezultă alte două principii fundamentale și anume: - persoanele plasate în afara luptei, precum și cele care nu participă la ostilități trebuie să fie tratate cu omenie, să fie protejate și respectate; - părțile, care participă la un conflict armat, nu au dreptul nelimitat în alegerea mijloacelor și metodelor de luptă pe care le folosesc.

Din aceste principii fundamentale decurg și alte principii, care stau la baza atât a reglementărilor privind folosirea mijloacelor și a metodelor de luptă, cât și a celor privind protecția persoanelor, victime ale războiului.

V. Crețu, Drept Internațional Penal, 1996, Editura Tempus

Pagina 162

campante (I), la protecția victimelor conflictelor armate internaționale (I), respectiv neinternaționale (II), la tratamentul prizonierilor de război (III), și la protecția persoanelor civile în timp de război (IV), ale căror prevederi au fost reafirmate și dezvoltate în 1977 prin două protocoale aditionale, care privesc protecția victimelor conflictelor armate internaționale (I), respectiv neinternaționale (II).

Alte instrumente juridice internaționale cu caracter convențional reglementează aspecte particulare ale dreptului conflictelor armate, în special în domeniul interzicerii sau limitării folosirii anumitor categorii de arme sau metode de luptă.

În măsura în care pe cale convențională nu au fost fixate în totalitate cutumele existente în acest domeniu sau se constată existența unor lacune, datorate vastității și complexității domeniului de reglementare, mobilității deosebite a dezvoltărilor privind mijloacele și metodele de luptă, ca și exigențelor mereu crescânde ale comunității internaționale față de protecția datorată persoanei umane atât în timp de pace, cât și în timpul conflictelor armate, principiile și normele dreptului internațional umanitar se completează cu principiul cuprins în Clauza Martens, care figurează în majoritatea reglementărilor convenționale și potrivit căruia în cazurile neprevăzute de convenții persoanele civile și combatanții rămân sub protecția și sub imperiul principiilor dreptului internațional, așa cum acestea rezultă din uzanțele stabilite, din principiile umanitare și din exigențele conștiinței publice.

Principiul fundamental al dreptului conflictelor armate este că părțile aflate în conflict nu trebuie să cauzeze adversarului daune disproporționate față de scopul războiului, care este acela de a distruge sau de a slăbi potențialul militar al inamicului și nu inamicul însuși.

De aici rezultă alte două principii fundamentale și anume că persoanele puse în situația de afară din luptă și cele care nu participă la ostilități trebuie să fie tratate cu omenie, protejate și respectate și că

Pagina 163

părțile la un conflict armat nu au dreptul nelimitat în alegerea mijloacelor și metodelor de luptă pe care le folosesc²⁹.

Din aceste principii fundamentale decurg și alte principii care stau la baza atât a reglementărilor privind folosirea mijloacelor și a metodelor de luptă, cât și a celor privind protecția persoanelor victime ale războiului.

În primul rând asemenea principiu este că fiecare persoană protejată are

V. Ponta, Curtea Penală Internațională, 2003, Teză de doctorat

Pagina 252

Un prim asemenea principiu este acela, potrivit căruia, fiecare persoană protejată are dreptul la respectul vieții sale, al integrității fizice și morale și a atributelor inseparabile ale personalității.

Persoana căzută în luptă este inviolabilă, iar inamicului, care se predă, trebuie să i se cruțe viața. Nimeni nu trebuie să fie supus torturilor fizice sau mentale și nici pedepselor corporale sau tratamentelor crude ori degradante. Fiecărei persoane trebuie să i se recunoască drepturile civile nepatrimoniale, aceasta având dreptul la respectul onoarei, al drepturilor sale familiale, al convingerilor și al obiceiurilor.

Cei care se află în suferință trebuie să fie ridicați de pe câmpul de luptă și să li se acorde îngrijirile necesare, în raport de starea lor medicală. Asistența umanitară acordată persoanelor, victime ale războiului, indiferent de forma pe care o îmbracă, nu constituie, niciodată, o ingerință în conflict. Deci, o asemenea asistență umanitară trebuie să fie încurajată și protejată.

Fiecare persoană aflată în detenția inamicului are dreptul la informații privind soarta membrilor familiei sale și la primirea de ajutoare pentru supraviețuire.

Nimeni nu poate fi, în mod arbitrar, privat de proprietatea sa.

Un al doilea principiu este acela, potrivit căruia, persoanele protejate trebuie să fie tratate fără nici o discriminare, fondată pe rasă, naționalitate, sex, limbă, clasă socială, avere, convingeri politice, filosofice sau religioase ori pe alt criteriu analog. Singurele derogări de tratament acceptate sunt cele în beneficiul unor persoane, pentru a li se înlătura inegalitățile ce ar rezulta din situația lor personală, nevoile lor sau starea medicală precară.

Un al treilea principiu este acela, potrivit căruia, fiecare individ are dreptul la siguranța propriei persoane. Nimeni nu va fi pedepsit pentru acte pe care nu le-a comis. Represaliile, pedepsele colective, luările de ostateci și deportările sunt interzise. În cazul în care se ridică problema pedepsirii, fiecare persoană trebuie să beneficieze de un proces penal echitabil în cadrul unui tribunal legal constituit și de garanțiile judiciare uzuale.

V. Crețu, Drept Internațional Penal, 1996, Editura Tempus

Pagina 163

Războiului.

Un prim asemenea principiu este că fiecare persoană protejată are dreptul la respectul vieții sale, al integrității fizice și morale și a atributelor inseparabile ale personalității.

Persoana căzută în luptă este inviolabilă, iar inamicului care se predă trebuie să i se cruțe viața. Nimeni nu trebuie să fie supus la torturi fizice sau mentale, nici la pedepse corporale sau tratamente crude ori degradante. Fiecărei persoane trebuie să i se recunoască personalitatea sa juridică, ea având dreptul la respectul onoarei, al drepturilor sale familiale, al convingerilor și obiceiurilor.

Cei care se află în suferință trebuie să fie culeși și să li se acorde îngrijirile necesare în raport de starea lor medicală. Asistența umanitară acordată persoanelor victime ale războiului, indiferent de forma pe care o îmbracă, nu constituie niciodată o ingerință în conflict. Deci, o asemenea asistență umanitară trebuie să fie încurajată și protejată.

Fiecare persoană aflată în puterea inamicului are dreptul la informații privind soarta membrilor familiei sale și la primirea de ajutoare pentru supraviețuire.

Nimeni nu poate fi în mod arbitrar privat de proprietatea sa.

Un al doilea principiu este că persoanele protejate trebuie să fie tratate fără nici o discriminare, fondată pe rasă, naționalitate, sex, limbă, clasă socială, avere, opinii politice, filosofice sau religioase ori pe alt criteriu analog. Singurele derogări de tratament acceptate sunt cele în beneficiul unor persoane pentru a se înlătura inegalitățile ce ar rezulta din situația lor personală, nevoile lor sau starea medicală precară.

Un al treilea principiu este că fiecare individ are dreptul la siguranța propriei persoane. Nimeni nu va fi pedepsit pentru acte pe care nu le-a comis. Represaliile, pedepsele colective, luările de ostateci, deportările sunt interzise. În cazul în care se pune problema pedepsirii, fiecare persoană trebuie să beneficieze de judecata unui tribunal legal constituit și de garanțiile judiciare uzuale.

Persoanele protejate, victime ale războiului, nu pot renunța la

V. Ponta, Curtea Penală Internațională, 2003, Teză de doctorat

Pagina 253

Persoanele protejate, victime ale războiului, nu pot renunța la drepturile, pe care convențiile umanitare le prevăd pentru ele.

Principiile menționate sunt materializate în prevederile concrete din cadrul convențiilor internaționale, prin care sunt reglementate probleme specifice ale dreptului umanitar.

Scurtă prezentare a reglementărilor privind sancționarea juridică a crimelor de război

Evoluția reglementărilor privind modul de ducere a războiului, protecția victimelor conflictelor armate și interzicerea ori limitarea folosirii unor arme, muniții sau metode de război, contrare principiilor consacrate ale dreptului internațional umanitar aplicabil în conflictele armate, este însoțită și de apariția și dezvoltarea unor norme juridice specifice, vizând stabilirea răspunderii internaționale a statelor pentru nerespectarea acestor norme, precum și sancționarea penală a persoanelor, care săvârșesc încălcări grave ale prevederilor convențiilor internaționale în materie.

La sfârșitul Primului Război Mondial conceptele de crimă internațională, criminali de război și răspundere penală internațională erau deja conturate de dreptul internațional. Pe baza acestora, au fost formulate acuzațiile împotriva unor persoane prin Tratatul de la Versailles și au fost pedepsiți principalii criminali de război, după al doilea război mondial.

În actualul stadiu de dezvoltare a dreptului internațional, faptele, prin care se încalcă regulile de drept internațional umanitar, aplicabil în perioada de conflict armat și care, datorită gravității lor, au caracter de crime de război, sunt prevăzute în mai multe instrumente juridice internaționale, ce se completează reciproc, după cum urmează:

• Statutul Tribunalului Militar Internațional de la Nurenberg (art. 6 lit. „a”). ale cărui dispoziții, împreună cu principiile degajate din lucrările Tribunalului, au fost aprobate și însușite de către Adunarea Generală a ONU, prin Rezoluția nr. 97 (I), din data de 11 decembrie 1946, Carta Tribunalului Internațional de la Tokio (art. 5 lit. „b”);

V. Crețu, Drept Internațional Penal, 1996, Editura Tempus

Pagina 163

Persoanele protejate, victime ale războiului, nu pot renunța la drepturile pe care convențiile umanitare li le conferă.

Principiile menționate sunt materializate în prevederile concrete din convențiile internaționale prin care sunt reglementate probleme

Pagina 205

Evoluția reglementărilor privind modul de ducere a războiului, protecția victimelor conflictelor armate și interzicerea ori limitarea folosirii unor arme, muniții sau metode de război contrare principiilor consacrate ale dreptului internațional umanitar aplicabil în conflictele armate este însoțită și de apariția și dezvoltarea unor norme juridice specifice vizând stabilirea răspunderii internaționale a statelor pentru nerespectarea acestor norme, precum și sancționarea penală a persoanelor care săvârșesc încălcări grave ale prevederilor convențiilor internaționale în materie.

La sfârșitul primului război mondial conceptele de crimă internațională, criminali de război și răspundere penală internațională erau deja conturate în dreptul internațional. Pe baza acestora au fost formulate acuzațiile împotriva unor persoane prin Tratatul de la Versailles și au fost pedepsiți principalii criminali de război după al doilea război mondial.

În actualul stadiu de dezvoltare a dreptului internațional, faptele prin care se încalcă regulile de drept internațional umanitar aplicabil în perioada de conflict armat și care, datorită gravității lor, au caracter de crime de război sunt prevăzute în mai multe instrumente juridice internaționale, ce se completează reciproc²⁹:

□ Statutul Tribunalului militar internațional de la Nürenberg (art.6, lit. „a”), ale cărui prevederi, împreună cu principiile degajate din lucrările tribunalului, au fost aprobate și însușite de Adunarea Generală a O.N.U. prin Rezoluția nr.97 (I) din 11 decembrie 1946, Carta Tribunalului Internațional de la Tokio (art.5, lit. „b”);

V. Ponta, Curtea Penală Internațională, 2003, Teză de doctorat

Pagina 254

- Convențiile de la Geneva, din anul 1949, art. 50 (Convenția I), art. 51 (Convenția II), art. 130 (Convenția III) și respectiv, art. 147 (Convenția IV);
- Convenția de la Haga, din anul 1954 (art. 28);
- Convenția de la Geneva, din anul 1976, privind interzicerea folosirii tehnicilor de modificare a mediului, în scopuri militare sau în alte scopuri ostile (art. IV);
- Protocolul Adițional nr. I de la Geneva, din anul 1977, în special art. 11 paragraful 4 și art. 85;
- Statutul Tribunalului Internațional pentru Fosta Iugoslavie și Tribunalul Internațional pentru Rwanda, adoptate de către Consiliul de Securitate al Națiunilor Unite, prin Rezoluțiile nr. 827, din data de 25 mai 1993 (art. 2 și 3) și respectiv, nr. 955, din data de 8 noiembrie 1994 (art. 2-4).

Indicii importante pentru existența și caracterizarea unor crime de război sunt cuprinse și în art. 22 al Proiectului de Cod al Crimelor contra Păcii și Securității Omenirii, elaborat de Comisia de Drept Internațional a ONU, deși regulile cuprinse de aceasta nu au fost, încă, încorporate ca atare, în dreptul pozitiv.

Este de menționat faptul, că nu orice încălcare a unei prescripții sau interdicții, formulate în cuprinsul normelor de drept al conflictelor armate, constituie o crimă de război, ci numai violările cele mai grave ale acestor norme, prevăzute ca având caracter criminal prin convenții sau alte instrumente internaționale cu valoare juridică și caracter de universalitate.

Prin legislația lor națională, statele pot să lărgescă sfera faptelor consacrate crime de război, dincolo de cele prevăzute, în mod expres, prin convenții internaționale și să le sancționeze, în mod corespunzător, fără ca prin aceasta, asemenea fapte să dobândească, însă, caracter de crime internaționale.

În același timp, statele pot, iar uneori, sunt obligate prin tratate internaționale, să prevadă în codurile lor penale, ca infracțiuni mai puțin grave, (delicte) unele fapte prin care se încalcă prevederile convențiilor internaționale din domeniul dreptului conflictelor armate, care nu sunt încadrate în categoria crimelor internaționale. Cele patru Convenții de la Geneva, din 1949, dar și Protocolul nr. I, din anul 1977, prevăd, în acest sens, obligația statelor părți, de a lua măsurile

V. Crețu, Drept Internațional Penal, 1996, Editura Tempus

Pagina 205

- ☐ Convențiile de la Geneva din 1949, articolele 50 (Convenția I), 51 (Convenția a II-a), 130 (Convenția a III-a) și respectiv 147 (Convenția a IV-a);
- ☐ Convenția de la Haga din 1954 (art.28);
- ☐ Convenția de la Geneva din 1976 asupra interzicerii folosirii tehnicilor de modificare a mediului în scopuri militare sau în alte scopuri ostile (art.IV);
- ☐ Protocolul adițional I de la Geneva din 1977, în special art.11, paragraful 4 și art.85;
- ☐ Statutul Tribunalului Internațional pentru fosta Iugoslavie și Tribunalului Internațional pentru Ruanda, adoptate de Consiliul de

Pagina 206

Securitate al Națiunilor Unite prin Rezoluțiile nr.827 din 25 mai 1993 (art.2 și 3) și, respectiv, 955 din 8 noiembrie 1994 (art.2-4).

Indicii importante pentru existența și caracterizarea unor crime de război sunt cuprinse și în art.22 al proiectului de Cod al crimelor contra păcii și securității omenirii, elaborat de Comisia de drept internațional a O.N.U., deși regulile cuprinse de aceasta nu au fost încă încorporate ca atare în dreptul pozitiv.

Este de menționat că nu orice încălcare a unei prescripții sau interdicții formulate în cuprinsul normelor de drept al conflictelor armate constituie o crimă de război, ci numai violările cele mai grave ale acestor norme, prevăzute ca având caracter criminal prin convenții sau alte instrumente internaționale cu valoare juridică și caracter de universalitate.

Prin legislația lor națională, statele pot să lărgescă sfera faptelor consacrate crime de război dincolo de cele prevăzute în mod expres prin convenții internaționale și să le sancționeze în mod corespunzător, fără ca prin aceasta asemenea fapte să dobândească, însă, caracter de crime internaționale.

În același timp, statele pot, iar uneori sunt obligate prin tratate internaționale, să prevadă în codurile lor penale ca infracțiuni mai puțin grave (delicte) unele fapte prin care se încalcă prevederile convențiilor internaționale din domeniul dreptului conflictelor armate care nu sunt încadrate în categoria crimelor internaționale. Cele patru convenții de la Geneva din 1949, dar și Protocolul I din 1977, prevăd în acest sens obligația statelor părți de a lua măsurile necesare pentru a face să înceteze actele contrare Convențiilor, altele decât infracțiunile grave, și

V. Ponta, Curtea Penală Internațională, 2003, Teză de doctorat

Pagina 255

nevoie pentru a face să înceteze actele contrare Convențiilor, altele decât infracțiunile grave și de a le sancționa, fie pe cale penală, fie prin măsuri administrative și disciplinare.

Din ansamblul principiilor și normelor juridice, prin care se formulează regulile aplicabile în timp de conflict armat sau se stabilește caracterul criminal al încălcării acestora, analizate în cadrul acestei secțiuni, rezultă că, potrivit dreptului internațional penal contemporan, constituie crime de război, faptele ce urmează a fi prezentate, în mod sistematizat, în continuare. Curtea Penală Internațională este

Crime de război împotriva persoanelor și bunurilor protejate

Reglementările internaționale referitoare la protejarea unor categorii de persoane și bunuri împotriva efectelor distructive ale războiului, cunoscute și sub denumirea de „dreptul de la Geneva”, conțin prevederi exprese, în sensul că încălcările aduse celor mai importante reguli umanitare de protecție constituie crime internaționale.

V. Crețu, Drept Internațional Penal, 1996, Editura Tempus

Pagina 206

Încadrate în categoria crimelor internaționale. Conștientizând în acest sens Geneva din 1949, dar și Protocolul I din 1977, prevăd în acest sens obligația statelor părți de a lua măsurile necesare pentru a face să înceteze actele contrare Convențiilor, altele decât infracțiunile grave, și de a le sancționa fie pe cale penală, fie prin măsuri administrative sau disciplinare²⁴⁾.

Din ansamblul principiilor și normelor juridice prin care se formulează regulile aplicabile în timp de conflict armat sau se stabilește caracterul criminal al încălcării acestora, analizate în cuprinsul prezentului capitol, rezultă că, potrivit dreptului internațional penal contemporan, constituie crime de război faptele ce urmează a fi prezentate sistematizat în continuare.

2) Crime de război împotriva persoanelor și bunurilor protejate.

Reglementările internaționale referitoare la protejarea unor categorii de persoane și bunuri împotriva efectelor distructive ale războiului, cunoscute și sub denumirea de „dreptul de la Geneva”, conțin prevederi exprese în sensul că încălcările aduse celor mai importante reguli umanitare de protecție constituie crime internaționale.

UNIVERSITATEA
DIN BUCUREȘTI
— VIRTUTE ET SAPIENTIA

comisia de etică

Vă mulțumim pentru atenție!